

Brüsszel, 2025. június 30.
(OR. en)

11055/25

FIN 800

FEDŐLAP

Küldi: az Európai Bizottság főtitkára részéről Martine DEPREZ igazgató
Az átvétel dátuma: 2025. június 30.
Címzett: Thérèse BLANCHET, az Európai Unió Tanácsának főtitkára

---

Biz. dok. sz.: COM(2025) 373 final

Tárgy: A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A
TANÁCSNAK
a 2023-as pénzügyi évre vonatkozó mentesítés nyomon követéséről

---

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a következő dokumentumot: COM(2025) 373 final.

Melléklet: COM(2025) 373 final

Brüsszel, 2025.6.27.
COM(2025) 373 final

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK
a 2023-as pénzügyi évre vonatkozó mentesítés nyomon követéséről

JELENTÉS A 2023. PÉNZÜGYI ÉVRE VONATKOZÓAN AZ EURÓPAI PARLAMENT ÁLTAL A MENTESÍTÉSI ÁLLÁSFOGLALÁSAIBAN ÉS A TANÁCS ÁLTAL A MENTESÍTÉSI AJÁNLÁSÁBAN TETT KÉRÉSEK NYOMON KÖVETÉSÉRŐL

Tartalomjegyzék

1. Bevezetés	1
2. Az EU pénzügyi érdekeinek védelme	1
3. Az uniós költségvetés teljesítménye és a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz hatása	7
4. Az uniós finanszírozás átláthatósága	8
5. A Bizottság hitelfelvételi tevékenységei és új saját forrásai	10
6. Fennálló költségvetési kötelezettségvállalások („reste à liquider”, RAL) és az uniós források végrehajtásának felgyorsítását célzó intézkedések	10
7. Előretekintés	11

1. Bevezetés

Oroszország Ukrajna elleni agressziós háborúja, az energiaválság, a természeti katasztrófák és a gazdasági zavarok közepette az uniós költségvetés 2023-ban továbbra is a stabilitás, a reziliencia és a stratégiai beruházások forrása maradt az európai polgárok, a mezőgazdasági termelők, a kutatók, a vállalkozások és a régiók javát szolgálva Európa-szerte és Európán kívül.

2025. május 7-én az Európai Parlament a Tanács ajánlására figyelemmel úgy határozott, hogy **mentesítést ad a Bizottságnak az uniós költségvetés 2023. évi végrehajtására vonatkozóan**. A Tanács ajánlásai és az Európai Parlament állásfoglalása általánosabb kéréseket és konkrét ajánlásokat fogalmaz meg a Bizottság számára az uniós költségvetés végrehajtására vonatkozóan.

A 2023. évi mentesítési eljárás nyomon követéséről szóló jelentés összefoglalja a Bizottság következők tekintetében hozott válaszingtézkedéseit: i. az Európai Parlament által a mentesítési állásfoglalás „politikai prioritások” szakaszában megfogalmazott kérések¹, és ii. a Tanács mentesítésre vonatkozó ajánlásában megfogalmazott főbb kérések². A jelentés a Bizottság integrált pénzügyi és elszámoltathatósági jelentésének részét képezi. 2025 utolsó negyedében a Bizottság újabb, részletesebb jelentést fog kiadni, amely választ fog adni a mentesítési ajánlásokban és az állásfoglalásban foglalt valamennyi konkrét ajánlásra.

2. Az EU pénzügyi érdekeinek védelme

A Bizottság rendkívül fontosnak tartja az uniós források felhasználásának nyomon követését, amelyet a nemzeti hatóságokkal és a végrehajtó partnerekkel együttműködve lát el.

---

¹ Az Európai Parlament 2025. május 7-i határozata az Európai Unió 2023-as pénzügyi évre szóló általános költségvetésének végrehajtására vonatkozó mentesítésről, III. szakasz – Bizottság, végrehajtó ügynökségek és a kilencedik, tizedik és a tizenegyedik Európai Fejlesztési Alap (2024/2019(DEC)) – 2024/2019(DEC).

² A Tanács ajánlása a Bizottságnak az Európai Unió 2023-as pénzügyi évre szóló általános költségvetése végrehajtására vonatkozó felelőssége alóli mentesítéséről (6179/24).

a. Az uniós értékekkel, többek között a jogállamisággal összhangban lévő kiadások

Jogállamiság

A Bizottság a Parlament azon felhívásának megfelelően jár el, hogy „biztosítsa a [jogállami feltételrendszerről szóló] mechanizmus valamennyi elemének szigorú és gyors végrehajtását, amennyiben a tagállamok megsértik a jogállamiság elveit, amennyiben az ilyen jogsértések érintik vagy veszélyeztethetik az Unió pénzügyi érdekeit”³.

A Bizottság hozzájárul a **kondicionalitási rendelet** teljes körű és hatékony alkalmazásának biztosításához, hogy megvédje az uniós költségvetést a jogállamiság elveinek megsértésével szemben.

Magyarországra például 2022 óta vonatkoznak az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerről szóló rendelet szerinti intézkedések, amikor is a Tanács a Bizottság javaslata alapján két intézkedést fogadott el: i. három kohéziós politikai program költségvetési kötelezettségvállalásai 55 %-ának felfüggesztése, és ii. a „közérdekű vagyonkezelő alapítványokkal” és az általuk fenntartott jogi személyekkel a közvetlen és közvetett irányítás keretében történő uniós finanszírozásra vonatkozó új jogi kötelezettségvállalások tilalma.

2023. december 13-án a Bizottság a kondicionalitási rendeletben meghatározott eljárás keretében újraértékelte Magyarország helyzetét. Megállapította, hogy az uniós költségvetést érintő kockázat 2022 decembere óta változatlan maradt, és hogy a Tanács intézkedéseit nem kell kiigazítani vagy megszüntetni. A 2022-re felfüggesztett kötelezettségvállalások első részlete, amely körülbelül 1,04 milliárd EUR-t tesz ki, 2024 végén lejárt, és Magyarország esetében elveszett. Hasonlóképpen, a 2023. évi kötelezettségvállalásoknak megfelelő, körülbelül 1,1 milliárd EUR összegű második részlet 2025 végén elveszik Magyarország számára, ha addig nem oldják fel a kapcsolódó intézkedést, és ez évről évre folytatódni fog.

Magyarország 2024. december 2-án értesítette a Bizottságot, hogy jogszabály-módosításokat hajtott végre a közérdekű vagyonkezelő alapítványok igazgatótanácsában felmerülő összeférhetlenségek kezelése érdekében. A Bizottság azonban a 2024. december 16-i határozatában megállapította, hogy a bejelentett jogszabály-módosítások nem kezelik megfelelően a fennálló aggályokat. A Bizottság ezért nem javasolta a Tanácsnak a közérdekű vagyonkezelő alapítványokra és az általuk fenntartott jogi személyekre vonatkozó intézkedés megszüntetését vagy kiigazítását. A Bizottság egyértelműen meghatározta, hogy milyen kiigazítások lennének szükségesek a helyzet megfelelő orvoslásához.

A Bizottság a kondicionalitási rendelet, valamint az éves jogállamisági jelentése révén továbbra is nyomon követi a fejleményeket mind a 27 tagállamban. Minden helyzetet egyedileg értékelnek, és a Bizottság haladéktalanul megteszi a szükséges lépéseket, ha egy adott helyzet megfelel a rendeletben meghatározott kritériumoknak.

A kondicionalitási rendelet mellett a Bizottság két másik fontos eszközzel is rendelkezik, amelyek hozzájárulnak az uniós költségvetésnek a jogállamiság elveinek megsértésével szembeni védelméhez: i. a közös rendelkezésekről szóló rendelet alapján az Európai Unió Alapjogi Chartájára vonatkozó horizontális feljogosító feltétel, és ii. a nemzeti helyreállítási

---

³ Lásd: 2024/2019(DEC) – 10. pont.

és rezilienciaépítési tervek keretében a jogállamiságot érintő kihívások kezelésére szolgáló mérföldkövek és célok.

A Bizottság továbbra is alkalmazni fogja ezeket, és a rendelkezésére álló egyéb eszközöket. Amint azt a következő többéves pénzügyi kerethez vezető útról szóló közelmúltbeli közlemény is jelzi, a jogállamiság tiszteletben tartása továbbra is az uniós források megszerzésének feltétele marad, és a következő többéves pénzügyi keretnek e célból erős biztosítékokat fog tartalmaznia.

Uniós értékek

A Bizottság megjegyzi, hogy a Parlament szerint „az EU hitelessége szempontjából elengedhetetlen, hogy a Bizottság biztosítsa, hogy ne különítsenek el uniós forrásokat olyan személyek vagy szervezetek számára, amelyek kapcsolatban állnak bármilyen terrorista mozgalommal, vagy bármely olyan mozgalommal, amelyik az Európai Unió alapvető értékeivel közvetlenül ellentétes, szélsőséges nézeteket vall, erőszakra és/vagy gyűlöletre uszít”.

A költségvetési rendelet közelmúltbeli módosításai konkrétan meghatározták, hogy a korai felismerési és kizárási rendszer keretében milyen indokok alapján zárhatók ki az uniós finanszírozásból azok a szervezetek, amelyek esetében megállapítást nyert, hogy az uniós értékekkel ellentétes tevékenységeket folytatnak. A korai felismerési és kizárási rendszeren (EDES) keresztül a Bizottság kizárhatja az uniós finanszírozásból azokat a szervezeteket, amelyek kapcsolatba hozhatók a terrorizmus finanszírozásával, terrorista bűncselekményekkel vagy a terrorista tevékenységekkel összefüggő bűncselekményekkel.

Ami konkrétan az ENSZ közel-keleti palesztin menekülteket segélyező hivatalának (UNRWA) finanszírozását illeti, amellyel kapcsolatban a Parlament a mentesítési állásfoglalásában súlyos aggodalmának ad hangot, a Bizottság emlékeztet arra, hogy az Izraelben 2023. október 7-én történt terrortámadást követően felülvizsgálta a Palesztinának nyújtott teljes pénzügyi támogatást, beleértve az UNRWA-val közös programokat is.

A felülvizsgálat megerősítette, hogy az UNRWA eleget tett az EU-val szembeni jogi kötelezettségeinek, beleértve azt a követelményt is, hogy ne támogassa a terrorizmus finanszírozásához hozzájáruló tevékenységeket.

A közelmúltban, amint az a Bizottság 2024. január 29-i nyilatkozatában is szerepel, az UNRWA kötelezettséget vállalt arra, hogy i. lehetővé teszi, hogy az EU által kinevezett független külső szakértők ellenőrzéseket végezzenek, ii. megerősíti a Belső Vizsgálati Főosztályát, és iii. az UNRWA teljes személyzetére kiterjedően ellenőrzi, hogy a személyzet tagjai biztosan nem vettek-e részt a támadásokban. Az UNRWA eleget tett ezeknek a kötelezettségvállalásoknak.

b. Az uniós költségvetés védelme a csalókkal szemben

Bevételi oldal

Az Európai Számvevőszék a 2023. évi éves jelentésében a korábbiakhoz hasonlóan korlátozás nélküli véleményt adott ki az uniós költségvetés bevételi oldaláról, megerősítve a bevételek Bizottság általi beszédésének stabilitását és pontosságát. Emlékeztetve arra, hogy az importált áruk nem megfelelő vagy nem hatékony vámellenőrzése veszélyezteti az EU pénzügyi érdekeit, a Parlament elismerését fejezi ki az Európai Csalás Elleni Hivatal (OLAF)

által a vámokkal és a héával kapcsolatos csalások elleni küzdelem terén tett erőfeszítésekért. Emellett a Bizottság 2023-ban javaslatot tett a vámunió ambiciózus reformjára, amely jelenleg a társjogalkotókkal folytatott tárgyalások szakaszában van. Az új uniós vámügyi adatközpontot kezelő uniós vámhatóság létrehozásával ez a reform – az uniós vámügyi kockázatkezelési, elemzési és ellenőrzési kapacitás általános megerősítésének részeként – megkönnyíti a vámok beszedését érintő kockázatok korai felismerését is.

Csalás elleni struktúra

Megkezdődött az EU csalás elleni struktúrájának felülvizsgálatára irányuló előkészítő munka. 2025. március 14-én magas szintű nyitóülésre került sor, amelyen az alábbi főbb érdekelt felek vettek részt: a Bizottság, az Európai Ügyészség (EPPO), az OLAF, a Számvevőszék, az Európai Unió Büntető Igazságügyi Együttműködési Ügynöksége (Eurojust) és a Bűnüldözési Együttműködés Európai Unió Ügynöksége (Europol). Technikai szintű munkacsoportokat hoztak létre. A Bizottság fehér könyv kiadását tervezi, amelyben javaslatot tesz a csalás elleni struktúra közelgő felülvizsgálata során megvizsgálandó általános iránymutatásokra.

Az Európai Ügyészség és az OLAF költségvetésének megerősítése

A Bizottság tudomásul veszi a Parlament ismételt felhívását, melyben „az Európai Ügyészség és az OLAF kapacitásainak és az egymással folytatott együttműködés további megerősítését szorgalmazza”.

Az Európai Ügyészségnek eredetileg 2023-ban kellett volna elérnie a 115 fős teljes létszámát, majd azt követően stabil személyzeti létszámmal kellett volna működnie. Az Európai Ügyészség központi irodai személyzeti létszámát azonban 2025-ben 307 főre növelték. Lengyelország és Svédország csatlakozását, a növekvő bér- és lakhatási költségeket, valamint a Bizottságtól teljesen független informatikai rendszer megvalósítását figyelembe véve 2024-ben és 2025-ben az Európai Ügyészség kapacitásait tovább erősítették.

A Bizottság személyzeti létszámára vonatkozó korlátozások ellenére, amelyek az OLAF-ot is érintik, az OLAF 2025. évi költségvetése **négy további külső munkatársat** biztosít az Ukrajnába irányuló pénzáramlás nyomon követésére.

A költségvetési rendelet felülvizsgálatának pozitív hatásai a csalás elleni küzdelem terén

A 2027 utáni többéves pénzügyi kerettől kezdődően a felülvizsgált költségvetési rendelet erősíteni fogja az uniós költségvetés védelmét, többek között az alábbiak révén: i. a korai felismerési és kizárási rendszer hatályának kiterjesztése a megosztott irányításra, ii. annak biztosítása, hogy az uniós finanszírozás címzettjeire és tényleges tulajdonosaira vonatkozó adatokat valamennyi irányítási mód esetén egységes integrált informatikai rendszerben, szabványosított módon, elektronikus úton rögzítsék és tárolják, és iii. ebbe az egységes integrált informatikai rendszerbe egy olyan adatbányászati és kockázatértékelési eszköz beépítése, amelynek használata a többéves pénzügyi keretidőszak végén sorra kerülő újraértékelésig önkéntes marad.

A költségvetési rendelet egyéb jelentős módosításai, amelyek már 2024. szeptember 30. óta alkalmazandók, magukban foglalják a következő szervezetek uniós finanszírozásból való kizárásának lehetőségét: i. kizárást indokoló helyzetben lévő szervezetek tényleges tulajdonosai, ii. olyan szervezetek, amelyek elutasítják az OLAF, az Európai Ügyészség vagy a Számvevőszék által végzendő ellenőrzéseket vagy auditokat, iii. olyan szervezetek, amelyek megkülönböztetésre, gyűlöletre, erőszakra uszítanak vagy megsértik az uniós

értékeket, amennyiben ezek az intézkedések hátrányosan befolyásolják vagy veszélyeztetik a jogi kötelezettségvállalások teljesítését.

c. A kiadásokkal kapcsolatos hibakockázat korlátozása

A hibaszint csökkentésére irányuló intézkedések

A Bizottság eleget tesz a Parlament és a Tanács azon felhívásának, hogy lépéseket kell tenni a hibaarány csökkentése érdekében. Amint azt a Parlament, a Tanács és a Számvevőszék is elismerte, a források folyósítási módjainak összetettsége a hibakockázat kulcsfontosságú tényezője. Ezért a Bizottság lépéseket tesz a kiadási szabályok egyszerűsítése érdekében.

A **kohéziós politikai alapok** esetében a Számvevőszék és a Parlament megállapításai és ajánlásai alapján a tagállamok ellenőrző hatóságai és a Bizottság 2024. december végén megállapodtak a programhatóságok felderítési kapacitásának javítását célzó cselekvési tervről, és a Bizottság nyomon fogja követni annak végrehajtását. A Bizottság felülvizsgálta az ellenőrző hatóságok munkájának a 2021–2027-es időszakra vonatkozó megerősített helyszíni felügyeletére vonatkozó ellenőrzési stratégiáját is. Ezzel párhuzamosan a Bizottság a 2021–2027-es időszakra vonatkozó programokban továbbra is támogatja a kevesebb hibával járó **egyszerűsített költségelszámolási módszereket** és a **költségfüggetlen finanszírozást**, valamint további ellenőrzéseket végez a magas kockázatúnak tekintett programok és területek (pl. közbeszerzés, állami támogatás) tekintetében.

A 2023–2027-es időszakra vonatkozó **közös agrárpolitika** (KAP) teljesítési modellje egyszerűsítési lehetőséget kínál azáltal, hogy lehetővé teszi a tagállamok számára az uniós finanszírozású beavatkozások országspecifikus igényekhez igazítását, az uniós szintű célkitűzések egyidejű megvalósításával együtt. Az új KAP ösztönzi az új technológiák alkalmazását is⁴, amelyek segíthetnek a hibák kezelésében. A Bizottság a továbbiakban a mezőgazdasági kiadásokra vonatkozóan – mivel azok teljesítményalapúak – nem fog hibaarányt meghatározni. Ehelyett a Bizottság a KAP-kiadásokat három kockázati kategóriába sorolja: a tagállamok által bevezetett irányítási rendszerek működés-megfelelőségének értékelése alapján alacsony, közepes és magas. A mezőgazdasági kiadások hagyományosan alacsony kockázatúak, és semmi sem utal arra, hogy a KAP új teljesítési modelljével ez megváltozna.

A „Horizont Európa” keretprogramon belül a **kutatásra és innovációra irányuló finanszírozás** magában foglalja az egyszerűsített finanszírozási formák – például az átalányalapú projektfinanszírozás és az egységköltségeken alapuló finanszírozás – szélesebb körű alkalmazását, amelyek jelentősen csökkentik a kedvezményezettek adminisztratív terheit, és ezért várhatóan elősegítik a hibák számának csökkenését.

Végezetül a Bizottság az általános hibaarány csökkentése és kontrollmechanizmusai hatékonyságának növelése érdekében jelenleg felülvizsgálja a **Szomszédügyi, Fejlesztési és**

---

⁴ A tagállamoknak például létre kell hozniuk egy területi monitoring rendszert (AMS), amely a Kopernikusz Sentinelek műholdas adatait használja fel a bejelentett mezőgazdasági parcellák 100 %-ának valós idejű nyomon követésére. Ez lehetővé teszi, hogy a mezőgazdasági termelők jelzést kapjanak minden olyan esetben, amikor (még) nem került sor valamilyen előírt mezőgazdasági tevékenységre vagy gyakorlatra. A mezőgazdasági termelőknek ezután lehetőségük van arra, hogy teljesítsék a követelményt (ha még mindig lehetséges), vagy módosítsák kérelmüket, ami kevesebb hibát eredményez.

Nemzetközi Együttműködési Eszközre (NDICI) vonatkozó ellenőrzési és kontrollstratégiáját. A felülvizsgálat egyik fő eredménye egy megbízható és célzott kockázatprofil-módszer kidolgozása a hibakockázat értékelésének és kezelésének projekt- és szervezetszintű javítása érdekében. Emellett a felülvizsgálat foglalkozik az NDICI keretében alkalmazott előzetes és utólagos kontrollok módszertanával is, hogy tovább növelje azok megelőző és korrekciós képességeit, valamint javítsa a kockázati profilalkotáshoz generált adatok pontosságát.

A **Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközzel** kapcsolatban a Bizottság szilárd kontroll- és ellenőrzési rendszert vezetett be, és azt saját tapasztalataival összhangban, valamint a Számvevőszék és a Parlament megállapításai és ajánlásai alapján kiigazította. Ez magában foglalta az EU pénzügyi érdekeinek védelmével kapcsolatos ellenőrzési munka módszertanának aktualizálását, az állami támogatások és a közbeszerzés területén működő tagállami belső kontrollrendszerek ellenőrzésének megerősítését, valamint a Bizottságon belüli együttműködés megerősítését.

Eszmecsere a hibaszintről a Bizottság és a Számvevőszék között

A Bizottság megjegyzi továbbá, hogy a mentesítési állásfoglalás felhívja a Bizottságot és a Számvevőszéket, hogy „a 2024. évi mentesítés előtt találjanak megoldást az eltérő megközelítésekre”, és „továbbra is működjenek együtt a Számvevőszékkel az uniós kiadásokban előforduló hibákra vonatkozó eltérő becslések két megközelítésének jobb megértése, konvergenciája és összehasonlíthatósága érdekében”.

A módszertanok teljes körű összehangolása a Számvevőszék és a Bizottság között – az intézmények eltérő szerepei és küldetései miatt – kihívást jelentő feladat. A különbségeket azonban mindkét intézménynek meg kell értenie. E célból a Bizottság és a Számvevőszék szolgálatai a vonatkozó módszertanok közös értelmezésének előmozdítása érdekében 2025 márciusában egy sor **szakmai műhelytalálkozót** szerveztek, és megvizsgálták a Bizottság irányítási és kontrollrendszerei további javításának lehetőségét. E műhelytalálkozók nyomán követéseként a Bizottság jelenleg belső cselekvési tervet dolgoz ki, amelynek célja, hogy csökkentse a többéves pénzügyi keret uniós kiadásaihoz kapcsolódó hibakockázatot, és elősegítse, hogy a hibaszint meghatározására vonatkozóan a Számvevőszékkel közös értelmezést lehessen kialakítani. Ami például a kohéziós politikai kiadásokat illeti, a Bizottság és a Számvevőszék megállapodott abban, hogy 2025-ben további szakmai megbeszéléseket tartanak a közbeszerzések során előforduló hibák számszerűsítésének összehangolása érdekében.

A Bizottság továbbra is együttműködik a Számvevőszékkel a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközzel kapcsolatos nézetek és értelmezések közötti különbségek kezelése érdekében is. A Bizottság tovább pontosította a támogathatósági feltételek gyakorlati alkalmazhatósági szempontjait, valamint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében történő kettős finanszírozás fogalmát. A Bizottság egyetért a Tanács azon kívánságával, hogy el kell kerülni „a tagállamok számára új szabályok vagy szigorúbb feltételek utólagos előírásához”⁵ vezető lépéseket, és megjegyzi, hogy ha a jogi fogalmak értelmezésére vonatkozó iránymutatás az eszköz végrehajtásának félidejében módosításra kerülne, az új jogi és gyakorlati kérdéseket vetne fel a tagállamok számára.

---

⁵ Lásd: a Tanács mentesítési ajánlásának 11.4. pontját.

3. Az uniós költségvetés teljesítménye és a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz hatása

A Bizottság tudomásul veszi a Tanács azon felszólítását, hogy folytassa „az uniós költségvetés teljesítményének értékelését, ami az uniós polgárok számára nyújtott valódi érték mércéje, és „adott esetben fordítson nagyobb figyelmet azon eredményalapú teljesítménymutatókra, amelyek közvetlenül összekapcsolhatók az uniós intézkedésekkel”⁶.

A Bizottság teljes mértékben elkötelezett annak biztosítása mellett, hogy az uniós költségvetésből származó minden eurót megfelelően, a szabályokkal összhangban és az európai polgárok javára használjanak fel.

A teljesítmény nyomon követése évente történik a „programteljesítmény-kimutatások” révén”. Ezek a kimutatások az éves irányítási és teljesítményjelentés részét képezik, amely kiadási programok szerinti bontásban tartalmazza a 2021–2027-es időszakra vonatkozó alapvető teljesítménymutatókat. E mutatók 45 %-a eredményalapú, ami az eredményekre helyezett erőteljes hangsúlyt jelzi.

2024 decemberében a Bizottság közzétette a Next Generation EU (NGEU) zöldkötvényeiről szóló második hatásvizsgálati jelentést, amely azt mérte, hogy a finanszírozott beruházások az elkerült üvegházhatásúgáz-kibocsátás alapján milyen konkrét éghajlati hatást váltottak ki.

A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz végrehajtási modellje egyértelmű ösztönzőket biztosít a tagállamok számára a régóta fennálló strukturális kihívások kezelésére.

A reformok megvalósításához nyújtott közvetlen pénzügyi támogatás felgyorsította a Tanács által évente az egyes tagállamoknak címzett országspecifikus ajánlások végrehajtását. Összességében a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozása óta az országspecifikus ajánlások magasabb szintű végrehajtása gyorsabban valósul meg.

Például a foglalkoztatás területén, amint azt a Számvevőszék megállapította⁷, szinte valamennyi helyreállítási és rezilienciaépítési terv tartalmaz a tagállamok munkaerőpiacain jelentkező strukturális kihívások kezelésére irányuló reformokat. Emellett a más területeken (pl. oktatás) végrehajtott számos reform hozzájárul a minőségi foglalkoztatás előmozdításához, a készségfejlesztéshez és a szociális jogok európai pillérének végrehajtásához.

A mérföldkövek és célok mérik a helyreállítási és rezilienciaépítési tervekben foglalt intézkedések végrehajtása terén elért eredményeket, és nagyon részletes áttekintést nyújtanak a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz élettartama alatt elért tagállami teljesítményről.

A Bizottság tudomásul veszi a Parlament véleményét, amely szerint „a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközön, mint modellen alapuló teljesítményalapú megközelítésre való áttéréshez foglalkozni kell a végrehajtása során azonosított számos kérdéssel, valamint értékelni kell a teljes hatására vonatkozó adatokat, mielőtt egy ilyen modellt alkalmaznának”⁸.

⁶ Lásd: a Tanács mentesítési ajánlásának 5. bekezdését.

⁷ A 10/2025. sz. különjelentés, 20. bekezdés.

⁸ Lásd: 2024/2019(DEC) – 11. pont.

A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz félidős értékelése⁹ rávilágított a javításra szoruló területekre, többek között a helyi és regionális önkormányzatok, a szociális partnerek és a civil társadalmi szervezetek elégtelen bevonására, illetve a részletes mérőszámok és célok, valamint a végrehajtás rugalmassága közötti egyensúly megteremtésének kihívásaira. A következő többéves pénzügyi keretre való felkészülés során a Bizottság a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz és más programok tanulságai alapján – a jövőben alkalmazandó megközelítés megalapozása érdekében – meghatározza a bevált gyakorlatokat és a javításra szoruló területeket.

4. Az uniós finanszírozás átláthatósága

Az **átláthatóság** az uniós költségvetés irányításának vezérelve. Például ma a pénzügyi átláthatósági rendszerben (FTS) a közvetlen irányítás alá tartozó kedvezményezettek valamennyi típusára vonatkozó információk kereshetők. A projektek célkitűzései és eredményei megtalálhatók az EU finanszírozási és pályázati portálján. A költségvetési rendelet felülvizsgálatának köszönhetően a Bizottság átláthatóság iránti elkötelezettsége a következő többéves pénzügyi keret kapcsán bővülni fog. A pénzügyi átláthatósági rendszer központi referenciaponttá válik, és **valamennyi irányítási mód** esetében tartalmazni fogja a kedvezményezettekkel kapcsolatos információkat.

Ami a nem kormányzati szervezeteknek nyújtott finanszírozást illeti, a Parlament megjegyzi, hogy a nem kormányzati szervezeteknek nyújtott uniós finanszírozás átláthatóságáról szóló közelmúltbeli számvevőszéki jelentés rámutat arra, hogy bár a Bizottság teljes mértékben eleget tesz az átláthatósággal kapcsolatos valamennyi jogi kötelezettségének¹⁰, az átláthatóság még fokozható lenne. A Bizottság nyomon fogja követni a Számvevőszék jelentését, a Bizottság válaszaiban foglaltaknak megfelelően.

A Bizottság elismerte, hogy a kedvezményezettek által benyújtott és a működési támogatási megállapodásokhoz csatolt egyes munkaprogramok olyan konkrét érdekképviseleti és lobbitevékenységeket tartalmaztak, amelyek reputációs kockázatot jelentenek az EU számára. Bár a megállapodások Bizottság általi jogi elemzése során megállapítást nyert, hogy az érintett szervezetek nem sértették meg a szerződéses kötelezettségeket, illetve a szakmai etikával kapcsolatos előírásokat, a Bizottság 2024 májusában belső iránymutatást adott ki az EU-t érintő esetleges reputációs kockázatok kezelésére. A Bizottság frissítette a pályázati felhívás mintáját is annak biztosítása érdekében, hogy a jövőbeli projektek megfeleljenek az említett iránymutatásnak. Továbbá a működési támogatások útján finanszírozott érdekképviseleti tevékenységekkel kapcsolatos információ-szolgáltatást előíró jogi kötelezettség¹¹ hiánya ellenére a Bizottság – az átláthatóság további előmozdítása érdekében – az uniós finanszírozási és pályázati portálon proaktívan megosztja a finanszírozott projektek célkitűzéseit és eredményeit. Végezetül, azoknak az érdekképviselőknek, akik az **átláthatósági nyilvántartásban** nem kereskedelmi érdekeket képviselőként regisztrálnak – jellemzően ebbe a körbe tartoznak a nem kormányzati szervezetek is – a regisztrációjuk során be kell jelenteniük lobbitevékenységeiket és fő finanszírozási forrásaikat, valamint a teljes

⁹ A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz félidős értékelése – SWD(2024) 70 final.

¹⁰ Lásd: 2024/2019(DEC) – 23. pont.

¹¹ A kedvezményezettekkel kapcsolatos információk közzétételéről lásd a költségvetési rendelet 38. cikkét.

költségvetésük 10 %-át meghaladó, 10 000 EUR feletti minden egyes hozzájárulás összegét és a hozzájáruló nevét.

A LIFE 2025–2027-es időszakra szóló többéves munkaprogramjába a Bizottság további biztosítékokat foglalt bele annak biztosítása érdekében, hogy a működési támogatások ne követeljenek meg olyan konkrét és részletes tevékenységeket, amelyek közvetlenül az uniós intézményekre, azok alkalmazottaira vagy tagjaira irányulnak, és amelyek egyértelművé teszik, hogy a kedvezményezettek továbbra is teljes mértékben felelősek véleményükért. Egy 2025. április 1-jén közzétett nyilatkozatban¹² a Bizottság kötelezettséget vállalt arra, hogy felülvizsgálja az uniós átláthatósági nyilvántartásban regisztrált kedvezményezettek vonatkozó átláthatósági szabályokat és közzétételi követelményeket. A Bizottság elkötelezett annak biztosítása mellett is, hogy a LIFE értékelő bizottság tagjai függetlenek és összeférhetetlenségtől mentesek legyenek. A pályázatok értékelésében való részvételük előtt a tagoknak az összeférhetlenség hiányáról kötelezően nyilatkozatot kell aláírniuk, továbbá összeférhetlenség megállapításának esetére kockázatsökkentő intézkedések vannak érvényben. Az Európai Éghajlat-politikai, Környezetvédelmi és Infrastrukturális Végrehajtó Ügynökség (CINEA) felülvizsgálja a LIFE értékelő bizottság tagjainak kiválasztási eljárását, és végrehajtja a teljes átláthatóság biztosításához szükséges lépéseket.

A szakpolitikák kidolgozásához és végrehajtásához kapcsolódó tevékenységek támogatása továbbra is fontos és legitim finanszírozási célkitűzés marad, összhangban az egyes uniós finanszírozási programokat szabályozó, az Európai Parlament és a Tanács által elfogadott rendeletekkel. Ez magában foglalja a pluralista civil társadalmi szervezetek fokozottabb bevonását is.

A Bizottság tudomásul veszi és nyomon fogja követni a Parlament azon kérését is, hogy „tegye elérhetővé a mentesítésért felelős hatóság számára a támogatási megállapodások és egyéb szerződések átvilágításának eredményeit”¹³.

Végezetül a felülvizsgált költségvetési rendelet bevezeti i. **a vissza nem térítendő támogatás (közvetlen irányítás alatt álló) kérelmezői számára annak bejelentési kötelezettségét, hogy a kérelmező nem kormányzati szerv-e**, valamint ii. **a nem kormányzati szervezetek fogalommeghatározását**.

A **Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz** keretében biztosított **átláthatóság** tekintetében a tagállamoknak be kell számolniuk arról a 100 végső kedvezményezetttről, akik az eszköz intézkedéseinek végrehajtásához a legnagyobb összegű finanszírozásban részesülnek. A Bizottság a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközzel szemben 2024. évi éves jelentésének mellékleteként további iránymutatást tett közzé, és emlékeztette a tagállamokat a kötelezettségeikre. A Parlament kérését követően a 2023. évi mentesítéssel összefüggésben a Bizottság felkérte a tagállamokat, hogy adják meg azon „100 végső kedvezményezett szervezet vagy természetes személy nevét, amelyek a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében a legnagyobb összegű finanszírozásban részesültek”, beleértve a vállalkozókat és alvállalkozókat is. A Bizottság ezidáig [2025. június] hat tagállamtól kapott listát, és továbbította azokat a Parlament számára.

---

¹² A Bizottság nyilatkozata a LIFE programról.

¹³ Lásd: 2024/2019(DEC) – 21. pont.

5. A Bizottság hitelfelvételi tevékenységei és új saját forrásai

A Bizottság tudomásul veszi a Parlament aggodalmát a hitelfelvételből származó adósságállománnyal és az adósságállományt befolyásoló kamatlábakkal szembeni sebezhetőségekkel kapcsolatban¹⁴. 2020 óta a Bizottság gyökeresen átalakította jelenlétét a nemzetközi tőkepiacokon, és az EU-t „**Európa egyik legnagyobb kötvénykibocsátójává**” tette, amint arra a Parlament megfelelően rámutat. A Bizottság rövid és hosszú távú forrásbevonási stratégiák kombinációját alkalmazza a kamatlábak és a visszafizetési határidők hatékony kezelésére. E stratégia értelmében különböző lejáratú kötvények kibocsátása segíti a törlesztési kötelezettségek időbeli megosztását. Az NGEU keretében az adósság visszafizetése 2058-ig ütemezett, ami hosszabb határidőt biztosít az EU számára a visszafizetések kezelésére anélkül, hogy jelentős zavarokat okozna vagy veszélyeztetné a pénzügyi stabilitást.

A Bizottság hitelfelvételi tevékenységeihez és az uniós költségvetési kitétséghez kapcsolódó pénzügyi kockázatok jobb kezelése érdekében a független **kockázatkezelési igazgató** feladatkörét 2025 februárjában kiterjesztették az EU összes pénzügyi műveletének és összes kezelt eszközállományának felügyeletére. A pénzügyi ágazatban alkalmazott bevált gyakorlatokkal összhangban a kockázatkezelési igazgató – az újonnan létrehozott „kockázatkezelési egységgel” együtt – a pénzügyi műveletek pénzügyi kockázatértékelése terén immár a második szintű szervezeti védelmi vonalként működik, az első vonaltól¹⁵ teljesen függetlenül.

A Bizottság osztja azt a nézetet, hogy „alapvető fontosságú az új saját források terén történő gyors előrehaladás”. 2023-ban a Bizottság a 2021. évi javaslat módosítására irányuló javaslatcsomagot terjesztett elő, amely átfogó, elegendő bevételt biztosít, minimálisra csökkenti a tagállami költségvetésekre nehezedő további terheket, és gyorsan végrehajtható. A Bizottság más javaslatokon is dolgozik. Az új saját források bevezetése valamennyi fél részéről politikai akaratot és elkötelezettséget igényel.

6. Fennálló költségvetési kötelezettségvállalások („reste à liquider”, RAL) és az uniós források végrehajtásának felgyorsítását célzó intézkedések

A Bizottság megjegyzi, hogy a mentesítési állásfoglalásban a Parlament „ismételten mély aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a felhalmozott fennálló kötelezettségvállalások (RAL – reste à liquider) rekordszintet, 543 milliárd EUR-t értek el [...] 2023 végén”¹⁶.

A **fennálló kötelezettségvállalások** olyan összegek, amelyeket már lekötöttek, de még nem fizettek ki.

A **Next Generation EU** vissza nem térítendő része 238,6 milliárd EUR, ami a felhalmozott fennálló kötelezettségvállalások teljes összegének közel 44 %-át teszi ki, és ennek legnagyobb részét a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretébe csoportosították át. E tekintetben a Bizottság támogatja a tagállamokat abban, hogy biztosítsák helyreállítási és rezilienciaépítési terveik gyors és hatékony végrehajtását anélkül, hogy kevésbé ambiciózus

---

¹⁴ Lásd: 2024/2019(DEC) – 8. pont.

¹⁵ Az első védelmi vonal az uniós hitelfelvételi, hitelnyújtási és eszközkezelési műveletekből, valamint a költségvetési biztosítékokat kezelő bizottsági szervezeti egységekből áll.

¹⁶ Lásd: 2024/2019(DEC) – 7. pont.

célokat tűznének ki vagy gyengítenék a kritikus intézkedéseket. Amennyiben az intézkedések objektív körülmények miatt nem valósíthatók meg, akkor a tagállamok a végrehajtás szűk keresztmetszeteinek kezelése érdekében kérhetik helyreállítási és rezilienciaépítési terveik felülvizsgálatát. A tagállamok akkor is nyújthatnak be kifizetési kérelmeket, ha a mérföldköveknek és céloknak csak egy része teljesül, ami lehetővé teszi, hogy a tagállamok a már végrehajtott mérföldkövekhez és célokhoz igazodó, arányos kifizetésben részesüljenek. Ez elősegíti a helyreállítási és rezilienciaépítési terv gyors végrehajtását is. „A Next Generation EU – A 2026-ig tartó út” című, 2025. június 4-én elfogadott közleményében a Bizottság iránymutatást nyújt a tagállamoknak a helyreállítási és rezilienciaépítési terveik felülvizsgálatához és észszerűsítéséhez, tekintettel a közeledő 2026-os határidőre. A Bizottság arra ösztönzi a tagállamokat, hogy töröljék a helyreállítási és rezilienciaépítési tervükből a 2026. augusztus 31-i határidőig nem végrehajtható mérföldköveket és célokat, továbbá a végrehajtás megkönnyítésére meglévő és új lehetőségeket javasol.

A többéves pénzügyi keret programjaihoz kapcsolódó fennálló kötelezettségvállalások 2023 végére felhalmozott állományának mintegy fele a kohéziós politikából, és tágabb értelemben a megosztott irányítás alá tartozó alapok tagállamok általi végrehajtásából származik.

Mivel a 2021–2027-es kohéziós programokban rendelkezésre álló keretösszeg mintegy felét kiválasztott projektekkel a gyakorlatban már lekötötték, az előrejelzések szerint rövid távon a pénzügyi végrehajtás is maximális mértékű lesz.

A Bizottság 2025. április 1-jén elfogadta a **kohéziós politika félidős felülvizsgálatáról** szóló jogalkotási javaslatot, amelynek célja az volt, hogy összehangolja a beruházási prioritásokat a változó gazdasági, társadalmi és geopolitikai környezettel, valamint az ambiciózusabb éghajlat- és környezetvédelmi célkitűzésekkel. E jogalkotási javaslat nagyobb rugalmasságot és ösztönzőket vezet be (például 100 %-os társfinanszírozási arányt biztosít a vízgazdálkodás rezilienciájára irányuló, az energetikai átállást célzó, a versenyképességre és a védelemre irányuló, valamint a lakásberuházások előreütemezésének esetére) annak érdekében, hogy a kiemelt prioritású területeken az erőforrások gyorsabban elérhetők, és hamarabb felhasználhatók legyenek.

2025. április 22-én a Bizottság **a meglévő uniós finanszírozási programokra vonatkozóan új célzott módosításokat** fogadott el azzal a céllal, hogy támogassa az európai védelmi technológiai és ipari bázisba történő gyorsabb, rugalmasabb és összehangoltabb beruházásokat. A célzott módosítások különösen a **Stratégiai Technológiák Európai Platformjának (STEP)** hatályát terjesztik ki a védelmi vonatkozású technológiákra és termékekre. Ezek a jogalkotási javaslatok – amennyiben a társjogalkotók elfogadják azokat – felgyorsítják az uniós alapok végrehajtását is.

A Bizottság továbbra is nyomon követi a fennálló kötelezettségvállalások általános szintjének alakulását. A Bizottság emellett továbbra is olyan kifizetési előirányzatokra tesz javaslatot, amelyek az éves költségvetések végrehajtása során megfelelően kielégítik a kifizetési igényeket.

7. Előrettekintés

A Bizottság 2025 júliusában előterjeszti a következő többéves pénzügyi keretre vonatkozó javaslatát.

Ez a javaslat figyelembe veszi a Parlament, a Tanács és a Számvevőszék mentesítéssel kapcsolatos ajánlásait.

Az uniós költségvetés, amelyben több mint 50 kiadási program, valamint számos szabály és kritérium szerepel, jelenleg túl összetett, ami növeli az átfedések kockázatát, csökkenti az átláthatóságot, és a horizontális prioritások finanszírozásának hiányosságaihoz vezet. Ez az összetettség megnehezíti a kedvezményezettek, különösen a kis- és középvállalkozások számára az eligazodást és az uniós forrásokhoz való hozzáférést, valamint kiadásokkal kapcsolatos hibákhoz vezethet.

Egy egyszerűbb uniós költségvetés valamennyi kedvezményezett számára könnyebb hozzáférést biztosítana, gyorsítaná a végrehajtást és javítaná annak minőségét, valamint lehetővé tenné az érdekelt felek intenzívebb bevonását.

A pénzügyi környezet egyszerűsítésével, az átfedések megszüntetésével és a kedvezményezettek számára az uniós finanszírozás egységes hozzáférési pontjának biztosításával jelentősen csökkenthetők az adminisztratív terhek, a késedelmek és a hibák. Ez végső soron javítani fogja az uniós költségvetés felhasználásának módját, valamint hatékonyabbá és eredményesebbé teszi célkitűzéseinek elérését.

* * *